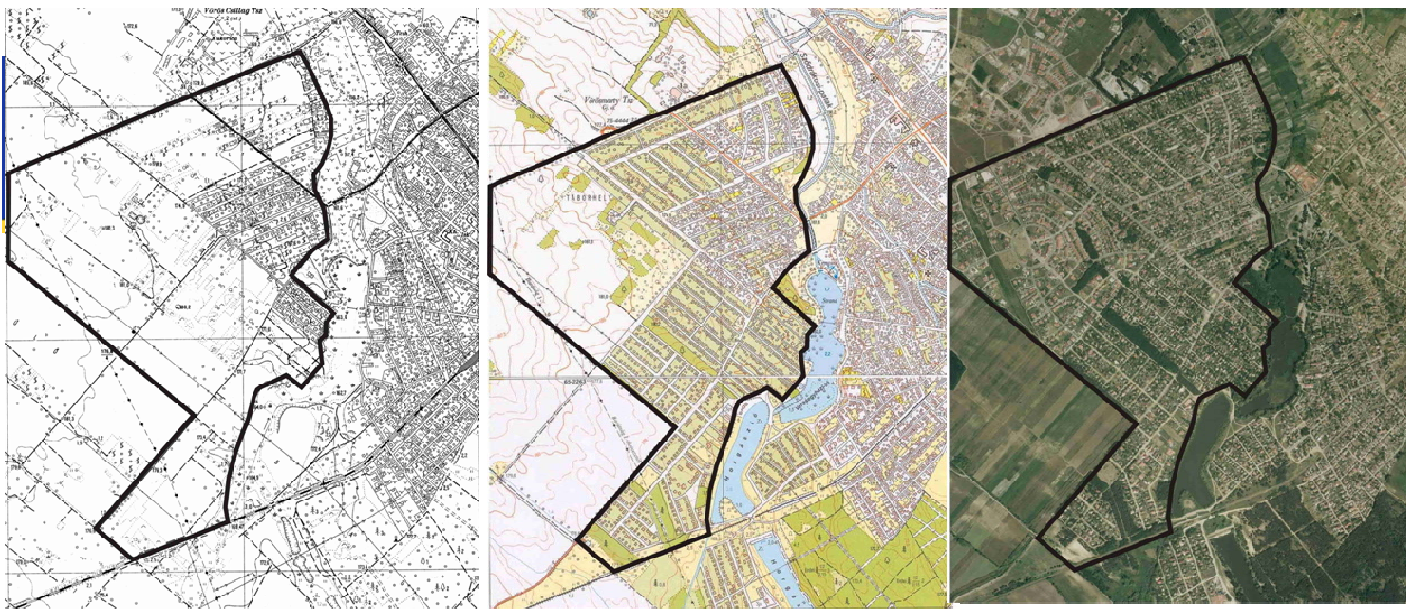

URBACT HÍRLEVÉL

2010. december

13

URBACT HÍRLEVÉL

Várostérség szintű területgazdálkodás - kulcs a városok fenntarthatóságához; Gyümölcsöző eszmecserék a 2010-es éves URBACT konferencián; Társadalmi vita az európai kohéziós politika jövőjéről

Fókuszban:

Várostérség szintű területgazdálkodás - kulcs a városok fenntarthatóságához

A városi szétterülés kezelése, a barnamezős térségek lehetőségeinek feltárása és olyan versenyképes, vonzó környezet megteremtése, ahol virágozhat a közösségi élet – ezek voltak a LUMASEC (Land Use

Management for Sustainable European Cities - Területgazdálkodás a fenntartható európai városokért) URBACT projekt közös céljai.

A projekt nyolc [partnere](#) (Baia Mare, Bristol, Bytom, Kavala, Saint-Etienne régió tervezési ügynöksége / Epures, CERTU, a Ljubljana-i Egyetem és a vezető partner a Karlsruhe-i Egyetem Műszaki Intézete) a közös tanulási folyamat és tapasztalatcsere során gyakorlati módszereket dolgoztak ki a fenntartható területgazdálkodás megvalósításához.

Eredményeiket és tapasztalataikat egy kézikönyvben mutatják be „[Fenntartható területgazdálkodás Európában – stratégiák és eszközök a döntéshozók számára](#)” címmel.

A városok kulcsszerepe a globális felmelegedés elleni harcban

A fenntartható fejlődés nem foglalkozhat csupán a tiszta vagy zöld technológiák használatával. A városok nagy hatással vannak a globális felmelegedésre, a természeti erőforrások kezelésére és a földterület-felhasználásra is. A legtöbb európai városnak éppúgy szembe kell néznie a városi szétterülés jelenségével, mint a barnamezős területek újrahasznosításának gazdasági és technikai nehézségeivel. Ezek a városok alternatív eszközöket keresnek az autóhasználat csökkentésére, valamint a megfizethető lakhatáshoz, munkalehetőségekhez és szabadidős tevékenységekhez történő egyenlő hozzáférés biztosítására lakóik számára. Ezért a városoknak saját maguknak kell kitalálni és megvalósítani azokat a tevékenységeket és szakpolitikai intézkedéseket, amelyek közelebb visznek egy fenntartható településhez és a fenntartható életmódhoz.

A fenntartható fejlődés szoros összefüggésben áll a sikeres területhasználattal

A városfejlesztésért felelős európai miniszterek által, 2007 májusában elfogadott „Fenntartható Városok Lipcsei Chartája” értelmében, a fenntartható fejlődés

új megközelítésének a “megvalósítás-orientált tervezési eszközökre” kell épülnie, és a városfejlesztésbe bevont köz- (többosztályú) és magánszereplők erőteljes mozgósítását és koordinációjához kell vezetnie. A tervezési dokumentumoknak “a városi térségek számára következetes fejlesztési célokat és jövőképet” kell megfogalmazniuk a város számára. Ugyancsak koordinálnia kell a különböző városrészeket, ágazati és szakmai terveket és politikákat, a közösségi- és magán pénzügyi forrásokat, valamint az érintettek bevonásával helyi és regionális szinten kell megvalósulnia. Emellett a város jövőképe megvalósulása függ attól, hogy hol található a jó földrajzi helyzetben lévő és megfizethető területek, valamint a közösségi funkciók, a szórakozási lehetőségek, az infrastruktúra, és a, lakhatás számára kijelölt területek, így függ a területgazdálkodástól.

A siker érdekében a fenntartható területgazdálkodást várostérségi szinten kell megvalósítani

A magán- és közsféra döntéshozóinak hálózataként a LUMASEC stratégiákat fejlesztett ki az európai városok számára a megfelelő területgazdálkodásra. Ezek a stratégiák a projekt záró eredményeként létrejött kézikönyvben kerültek összegyűjtésre, amely gyakorlati információkkal szolgál a különféle európai területgazdálkodási rendszerekről, és eszközöket kínál a fenntartható területgazdálkodás kialakításához.

A kézikönyv a helyi lehetőségek hatékonyabb elemzéséhez nyújt segítséget, és különböző ajánlásokat fogalmaz meg a városok területhasználati politikájának kidolgozására és megvalósítására. Bemutatja továbbá az európai területhasználati trendeket, a következő témák mentén: integrált akciók szükségessége, területi mintázat, a kormányzás és a befogadóképesség kérdései. A kézikönyv ezt követően ismerteti az integrált megközelítés kihívásait az öt résztvevő város területgazdálkodása és az általuk kifejlesztett Helyi Cselekvési Tervek alapján.

A projektben résztvevő városok tapasztalatai megmutatták, hogy a sikeres, fenntartható területgazdálkodásnak a várostérség teljes területére, mint egységes egésze kell tekintenie ahhoz, hogy elkerüljük a városmag és a környező községek közötti egyenlőtlenség fokozódását és a teljes várostérség versenyképességének csökkenését. A különféle kormányzási formáktól függetlenül a különböző közösségek és érintettek pl. a magánszektor bevonása a döntéshozatalba kulcsfontossággal bír és jelentős eleme a fenntartható területgazdálkodási intézkedéseknek.

Ugyan a LUMASEC projektben nem vett részt magyar partner, az alapvetően a szuburbanizáció által gerjesztett, koordinálatlan városi szétterülés a magyar nagy- és középvárosokat is egyre növekvő mértékben érinti. A VÁTI Nemzetközi Területpolitikai és Urbanisztikai Irodáján az utóbbi években két kutatás foglalkozott a városi szétterülés jelenségével és a közösségi koordinációra alapuló területi tervezés lehetőségeivel.

További részletek:

- [LUMASEC Kézikönyv](#) - URBACT Honlap
- Helyi Cselekvési Tervek: [Baia Mare](#), [Bristol](#), [Bytom](#), [Kavala](#), [Saint Etienne](#) - URBACT honlap
- Interjú a városi partnerekkel: [Baia Mare](#), [Bytom](#), [Bristol](#), [Kavala](#), [Saint Etienne](#) - URBACT honlap

Riport:

Gyümölcsöző eszmecserék a 2010-es éves URBACT konferencián

A konferencia keretében számos téma került szóba, így többek között a gazdasági válság, városrehabilitáció, szociális lakások kialakítása egy korábbi börtönben, európai kulturális asszimiláció, Kerékpár Fesztivál, a magánszektor bevonása a városfejlesztésbe. A közel 360 résztvevős konferencia bővelkedett beszélgetésekben, ötletekben és vitákban. Azok számára, akik az időjárási viszontagságok miatt vagy más oknál fogva nem tudtak részt venni a konferencián Liège-ben, egy válogatást közlünk az elhangzottakból.

Johannes Hahn, az Európai Bizottság regionális politikáért felelős biztosa

„A regionális politika 2014-ben kezdődő reformja jó lehetőséget kínál a városoknak. El kell érünk a

hatékonyság szintjét; az adófizetők ránk figyelnek, különösen a válság időszakában. Konkrét projekteket és eredményeket kell felmutatnunk.”

“Egy széleskörű vitára és a XXI. század városmodelljének víziójára van szükségünk. Az

európai városoknak is kifelé kell fordulniuk a többi város felé, legyenek azok Afrikában, Ázsiában, Dél-Amerikában, vagy bárhol a világon.”

„Az URBACT program figyelemreméltó eredményeket ért el. Köszönjük elkötelezettségüket és lelkesedésüket. Példamutató munkát végeznek. Az URBACT egy kulcsfontosságú eszköz, amelyet többször kell használnunk, hogy hatékony megoldásokat találjunk, amelyeket terjeszthetünk az európai régiókban.”

Johannes Hahn beszéde németül az [URBACT videó csatornáról](#) tölthető le.

Joseph Postranecky, URBACT Monitoring Bizottság

„Kis program nagy ambíciókkal.”

„Jelenleg 277 partner dolgozik együtt az URBACT keretein belül. Az európai fővárosok kétharmada részt vesz a programban, a partnerek nagy része azonban kis

és közepes méretű város, és ez az URBACT egyik erőssége.”

Joseph Postranecky nyitó plenáris ülésen elhangzott beszédét megtekintheti az [URBACT videó csatornán](#).

URBACT Café: élénk beszélgetés a program továbbfejlesztése érdekében

A résztvevők saját nyelvük, illetve országuk szerint foglaltak helyet 34 asztal körül, és három kérdésre válaszoltak az URBACT programmal kapcsolatban, figyelembe véve a harmadik és egyben utolsó pályázati felhívás kialakítását is.

Az URBACT Café keretében a magyar partnerek is megvitatták a programhoz kapcsolódó tapasztalatokat és javaslatokat tettek a továbbfejlesztéshez. Az elhangzottak [itt](#) olvashatók.

„Az URBACT lehetőséget teremt az európai kulturális keveredésre azok számára, akik részt

vesznek a programban. Ez egy fontos eredmény, különösen olyan országokban, mint Franciaország és az Egyesült Királyság, ahol kevésbé figyelnek arra, hogy mi történik az országhatároikon kívül. Az URBACT program révén valóban láthatóvá válik, hogy mi hogyan történik a gyakorlatban.”

Vállalkozói inkubátorház egy korábbi börtönben: Claudio FANTONI, Firenze (Olaszország)

A Firenze történelmi városközpontjában elhelyezkedő „Le Murate” 1832 és 1983 között a város férfibörtönként

működött. 1983-ban a fegyházat áthelyezték a város külső területére, majd 1998-ban Firenze Városi Tanácsa a korábban börtönként funkcionáló épület átalakítása mellett döntött és a funkciók keveredését szem előtt tartva (lakó, szociális, kereskedelmi, igazgatási, stb.) alternatív megoldásokat keresett az épület hasznosítására.”

„2002 óta 73 új szociális lakást építettek a Le Murate-ban, amely egyedülálló lehetőség Olaszországban.”

„Az újjáalakítás jelenlegi szakaszában főként a kulturális tevékenységek és az integráció kerül középpontba, városi kontextusban:

- „Irodalmi kávézó”
- SUC (Városi Kortárs Terek), kortárs kultúra kutatóműhely
- Intelligens 2.0 virtuális terek a disszidensek számára: azon politikai aktivisták és bloggerek hatékony és virtuális befogadása, akik a szólásszabadságot korlátozó vagy tiltó országokban élnek, valamint a világháló hasznosítása hangjuk hallatására
- Vállalkozói inkubátor kulturális „javak” számára
- Közúti összeköttetés: Le Murate-Largo Annigoni között”

M. FANTONI „Az izolációtól az integrációig: börtönök átalakítása a történelmi városközpontok megújításának húzóerejeként” című műhelybeszélgetés előadója volt.

„A biciklizés szexissé tesz” – Dr. Wolfgang FISCHER, Grazi Egyetem (Ausztria)

„Az autóhasználatlaltal szemben a gyaloglás vagy a biciklizés személyes előnyei közül a

legfontosabbak: állóképesség, egészség, költségmegtakarítás, büszkeség. Ezek meggyőzőbbek az emberek számára, mint az általános közös előnyök, úgymint a tisztább levegő, kevésbé költséges egészségügyi rendszer, több pénz az infrastruktúrára, stb.”

„A következő kampányokkal fokozhatjuk a városlakók elkötelezettségét:

- A hónap kerékpárosának járó díj
- Bicikli csere-piac

- A kerékpártárolás támogatása
- Kerékpáros ünnepek
- Kerékpáros kilométerek gyűjtése és jótékonyág
- Politikusok gyermekeket kísérnek, stb.

Dr. Wolfgang FISCHER „A városi karbon lábnyom csökkentése: változó nézetek, változó életvitel” című műhelybeszélgetés előadója volt.

Találkozunk újra **2011. augusztus végén Lengyelországban, az URBACT Nyári Egyetemén!**

További részletek:

- [Az URBACT Éves konferencián készült videofelvételek](#) - URBACT csatorna a Dailymotion-on
- Műhelybeszélgetések beszámolói - URBACT honlap (hamarosan elérhető)

URBACT HÍREK

Társadalmi vita az európai kohéziós politika jövőjéről

Az Európai Unió háromévente kiad egy jelentést a gazdasági, társadalmi és területi kohéziós folyamatokról, valamint arról, hogy hogyan járultak ehhez hozzá az EU, a nemzetállamok és a régiók. A nemrég megjelent **Ötödik Kohéziós Jelentés**ből kiderül, hogy az EU kohéziós politikája nagyban hozzájárult a gazdasági növekedéshez és az Unión belüli kiegyensúlyozott fejlődéshez. Mindennek ellenére az alapvető gazdasági és társadalmi fejlődés fényében a szakpolitikának új kihívásokat kell megcélöznia.

A közvetlen beruházások, és a közvetett kereskedelmi hasznok révén elért eredmények ellenére jelentős gazdasági különbségek maradtak fenn a régiók között. A jelentés meglepő regionális különbségeket tárt fel olyan témakörökben, mint a gazdasági termelékenység, a csecsemőhaladóság, vagy a klímaváltozásnak való kitettség, sérülékenység. Az előző és a jelenlegi programozási periódus tapasztalatai, valamint az érdekelt csoportjaival folytatott széleskörű egyeztetések alapján a tanulmány számos javaslatot tesz a szakpolitika reformjára.

A gazdasági és pénzügyi válság megerősítette az igényt egy olyan szakpolitika iránt, amely valamennyi régió versenyképességéhez hozzájárul, miközben továbbra is támogatja a lemaradók felzárkózását. Az EU teljes költségvetésének vizsgálatával egyszerre megjelenő Kohéziós Jelentés azt hangsúlyozza, hogy a pénzügyi alapoknak a jövőben néhány kiemelt prioritásra kell fókuszálniuk, az EU2020 stratégia céljaival a „intelligens, fenntartható és befogadó növekedéssel” összhangban.

A jelentés megjelenésével elindult társadalmi vita 2010. január 31-ig tart, melyhez valamennyi érintett véleményét várják [on-line](#) formában.

További részletek:

- A kohéziós jelentés anyaga letölthető pdf formátumban innen :[Conclusions of the Fifth Report](#)
- A kohéziós jelentés társadalmi vitafóruma itt érhető el: [Consultation on the Conclusions of the Fifth Report on Economic and Social Cohesion](#)

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatcserét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 290 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.
Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

E-mail: urbact@vati.hu
Tel.: 06 1 2243100/4556 Fax: 06 1 2243290
Web: <http://www.vati.hu/> és <http://www.urbact.hu>

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

